

1 JOHANNES

5

Geloof, gehoorzaamheid uit liefde en het eeuwige leven in Christus.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/1-johannes/5

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Bijbelbrieven en ontbrekende voorkennis	4 min	5
2	Uit God geboren en Zijn kinderen liefhebben	3 min	6
3	God gehoorzamen uit liefde of uit angst	2 min	8
4	God vrezen en toch zonder angst leven	5 min	9
5	Liefde maakt Gods geboden tot vreugde	5 min	12
6	De nieuwe natuur tegenover wetticisme	3 min	14
7	De wereld en haar begeerten overwinnen	2 min	16
8	Overwinning op de duivel en de wereld	5 min	17
9	Trouw tot de dood is overwinnen	2 min	20
10	De omstreden tekst over de Drie-eenheid	3 min	22
11	Handschriften en de Textus Receptus	3 min	23
12	Hoe de toevoeging bij Erasmus terecht kwam	3 min	25
13	De Drie-eenheid en de echtheid van de tekst	2 min	26
14	Water en bloed uit Jezus' zijde	3 min	27

15	Jezus als Christus bij Zijn doop en dood	2 min	28
16	Geest, doop en avondmaal als uitleg	2 min	29
17	Gods getuigenis is betrouwbaarder	3 min	30
18	Het getuigenis in de gelovige	3 min	32
19	Het eeuwige leven is in de Zoon	2 min	33
20	In Christus blijven als rank aan de wijnstok	4 min	35
21	Voorwaarden voor gebedsverhoring	2 min	37
22	Bidden als vertegenwoordiger van Jezus	3 min	39
23	Bidden naar Gods wil en met goede motieven	2 min	40
24	Zonde tot de dood: wat betekent dood?	3 min	41
25	De uitleg als onvergeeflijke zonde	2 min	43
26	Het probleem met de onvergeeflijke zonde	2 min	44
27	Bidden voor zondaars zolang zij leven	3 min	45
28	Christus bewaart ons en wij bewaren onszelf	4 min	46
29	De boze heeft geen vat op de gelovige	3 min	49

30	De ware God kennen en afgoden vermijden	4 min	51
----	---	-------	----

	Om verder te lezen		53
--	--------------------	--	----

1

Bijbelbrieven en ontbrekende voorkennis

We komen nu bij het laatste hoofdstuk van 1 Johannes. In dit hoofdstuk staan enkele van de interessantste passages van het boek, maar ook enkele van de meest raadselachtige. Er zijn in dit hoofdstuk minstens twee passages, zo niet meer, die vanwege hun dubbelzinnigheid op heel uiteenlopende manieren zijn uitgelegd. Verschillende geleerden denken verschillend over de betekenis ervan. Dat ze dubbelzinnig genoeg zijn om zoveel verschillende uitleggingen toe te laten, wijst er sterk op dat Johannes ervan uitgaat dat hij en zijn lezers over bepaalde onderwerpen een zekere gemeenschappelijke kennis hebben.

Dit onderstreept iets waar we altijd aan moeten denken wanneer we een brief in de Bijbel lezen: de schrijver van de brief had ons niet op het oog. Zoals alle briefschrijvers schreven ze aan concrete mensen, en die mensen hadden een bepaalde relatie met hen. Binnen hun gemeenschap waren er gedeelde vooronderstellingen waarop ze konden zinspelen, en voor hen was dat volkomen begrijpelijk. Maar wij maken geen deel uit van hun gemeenschap. We hebben niet gehoord wat hun in rechtstreeks contact met de apostelen is onderwezen. Daarom is het voor ons vaak heel moeilijk om te weten waarop ze zinspelen.

In sommige gevallen is het alsof je maar één kant van een telefoongesprek hoort. Je kunt raden wat de ander zegt wanneer je naar iemand luistert die aan het telefoneren is. Er vallen steeds stiltes, en dan zegt de persoon aan jouw kant iets. Terwijl je de gedachtegang volgt, hoor je niet echt wat er aan de andere kant wordt gezegd. Maar meestal kun je waarschijnlijk wel raden dat het iets in die richting is. Zo is het hier ook wanneer je de post van iemand anders leest. We weten niet wat ze daarvoor met elkaar hebben besproken. We krijgen alleen deze brief van deze schrijver aan deze mensen die hij kende, met wie hij gemeenschap had en die duidelijk veel van hetzelfde onderwijs hadden gevolgd. Hij kan dus opmerkingen maken die zij zouden begrijpen, terwijl het voor ons moeilijk of misschien zelfs onmogelijk is om met zekerheid te begrijpen wat hij bedoelt.

In 1 Korinthe hoofdstuk 15 staat dat bekende vers over degenen die voor de doden gedoopt worden. Moderne commentaren hebben allerlei verschillende opvattingen aangedragen over wat dat betekent. Misschien zullen we nooit met zekerheid weten welke van die opvattingen precies de juiste is, want Paulus schreef in 1 Korinthe aan mensen die hem kenden. Hij had achttien maanden onder hen gewoond en onderwijs gegeven. Ze wisten veel dingen waarop hij zinspeelde die wij niet weten en misschien ook nooit zullen weten.

Zo had ook Johannes een relatie met deze mensen. Ze hadden al wie weet hoelang gemeenschap met hem gehad. Misschien waren ze zelfs door hem tot bekering gekomen, en misschien had hij al jarenlang een relatie met hen. Dat betekent dat de gebruiken van hun groep bij hen en bij hem goed bekend waren, maar bij ons veel minder. Wanneer hij dus een opmerking maakt die zij zouden begrijpen en wij niet, moeten we er misschien gewoon vrede mee hebben dat niemand in de eenentwintigste eeuw het echt zeker weet. Over sommige van deze dingen bestaan theorieën in overvloed. Maar in sommige gevallen moeten we gewoon zeggen: ‘Het lijkt erop dat het dit of dat zou kunnen zijn.’ Blijkbaar hoeven we het niet te weten. Gelukkig hebben we het al die tijd zonder die kennis kunnen stellen. En misschien zullen we het ook de rest van ons aardse leven zonder die kennis moeten stellen.

2

Uit God geboren en Zijn kinderen liefhebben

Dat geldt niet voor alles in dit hoofdstuk. Naar mijn mening zullen we dat probleem tegenkomen wanneer we bij vers 6 komen. Maar eerst hebben we enkele verzen die veel gemakkelijker te begrijpen zijn. Aan het begin van het hoofdstuk zegt Johannes:

Ieder die gelooft dat Jezus de Christus is, is uit God geboren; en ieder die Hem liefheeft Die geboren deed worden, heeft ook lief wie uit Hem geboren is.

1 JOHANNES 5:1

En dat is natuurlijk het Griekse woord voor de Messias. Dus als je gelooft dat Jezus de vervulling is van de beloften die God over de Messias heeft gedaan, dat Hij Degene is naar Wie de Joden uitzagen, enzovoort, dan is de persoon die dat gelooft uit God geboren.

Johannes heeft het hele idee van uit God geboren zijn al eerder ter sprake gebracht. Hij zei eerder, in hoofdstuk 2, vers 29:

Als u weet dat Hij rechtvaardig is, dan weet u dat ieder die de rechtvaardigheid doet, uit Hem geboren is.

1 JOHANNES 2:29

En in hoofdstuk 3 sprak hij erover dat wij kinderen van God zijn, en dat we het verschil kennen tussen de kinderen van God en de kinderen van de duivel. In hoofdstuk 3 richtte hij zich echter vooral op het feit dat de kinderen van God iets van Gods eigen natuur hebben ontvangen. Daardoor beoefenen ook zij gerechtigheid, zoals Hij rechtvaardig is. Ze hebben een geestelijke verwantschap met Hem. Hier spreekt hij niet zozeer over hun leven, maar over wat ze geloven.

Dus wat iemand gelooft en hoe iemand zich gedraagt, laat zien dat die persoon aan God verwant is.

‘Ieder die Hem liefheeft Die geboren deed worden’ verwijst naar het liefhebben van God. ‘Heeft ook lief wie uit Hem geboren is’ verwijst naar het liefhebben van Zijn kinderen. Sommige mensen denken dat degene die uit Hem geboren is naar Christus verwijst. De vertalers van de New King James hebben het woord ‘Him’ immers met een hoofdletter geschreven. Dat is hun mening. Er staan geen hoofdletters in het Grieks, en daarom berust elke hoofdletter die je in het Engels tegenkomt op een keuze van de vertaler. Ik denk niet dat Johannes zegt dat iedereen die God liefheeft, Jezus liefheeft, hoewel Johannes dat zeker zou geloven. Maar dat is geen punt dat hij in deze brief probeert te maken. Hij betoogt niet dat we moeten leren Jezus lief te hebben. Hij zegt dat we moeten leren elkaar lief te hebben. En wat hij zegt, is dat als je een Vader liefhebt, je omwille van die Vader ook degenen zult liefhebben die uit Hem geboren zijn. Met ‘degene die uit Hem geboren is’, waarbij het eerste Engelse ‘him’ zonder

hoofdletter staat, zou eenvoudig in algemene zin iedere persoon worden bedoeld die uit Hem geboren is. Dat betekent je broer, je zus, iedereen die uit God geboren is. Als je God liefhebt, zul je ook Zijn kinderen liefhebben.

En hij zei:

Hieraan weten wij dat wij de kinderen van God liefhebben, wanneer wij God liefhebben en Zijn geboden bewaren.

1 JOHANNES 5:2

Daar gaat het over. In dit specifieke geval gaat het niet over Jezus liefhebben, maar over de kinderen van God liefhebben, degenen die uit Hem geboren zijn.

3

God gehoorzamen uit liefde of uit angst

Want dit is de liefde tot God, dat wij Zijn geboden in acht nemen; en Zijn geboden zijn geen zware last.

1 JOHANNES 5:3

Zo weten we dus dat we God werkelijk liefhebben. Het gaat natuurlijk ook om gehoorzaamheid. Jezus zei in het Evangelie van Johannes:

Als u Mij liefhebt, neem dan Mijn geboden in acht.

JOHANNES 14:15

Dat zei Hij in Johannes 14. Met andere woorden, je kunt laten zien dat je Mij liefhebt door Mijn geboden in acht te nemen. Maar mensen kunnen geboden in acht nemen zonder mensen lief te hebben. Sommigen gehoorzamen wetten, zelfs Gods wetten, uit pure doodsangst voor straf.

Maar tegen het einde van hoofdstuk 4 zei Johannes in vers 18:

Er is in de liefde geen vrees, maar de volmaakte liefde drijft de vrees uit. De vrees houdt immers straf in, en wie vreest, is niet volmaakt in de liefde.

1 JOHANNES 4:18

Dat wil zeggen, er zijn mensen die God uit angst dienen. Maar dat is geen liefde. Als ze God liefhebben, hoeven ze Hem niet uit angst te dienen.

Wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst liefgehad heeft.

1 JOHANNES 4:19

Zodra je God liefhebt, hoef je Hem niet meer uit angst te dienen.

Als je iemand, ook God, uitsluitend uit angst dient, is dat een last. Het is niet prettig om dat te doen. Als je je aan regels moet houden voor iemand van wie je niet houdt, maar voor wie je bang bent, dan vormen die regels een enorme inbreuk op je vrijheid. Je voelt je alsof je in slavernij verkeert, en dat is in feite ook zo. Slavernij aan de wet en angst komen vrijwel op hetzelfde neer. Want mensen die wettisch zijn, dat wil zeggen, die in slavernij aan regels en voorschriften verkeren, houden zich daaraan omdat ze bang zijn. Ze zijn bang voor wat hun zou kunnen overkomen als ze het niet doen.

4

God vrezen en toch zonder angst leven

Is de vrees voor God dan een terecht Bijbels begrip? Natuurlijk is dat zo. Als iemand niet genoeg gezond verstand heeft om zo bang te zijn voor een goederentrein dat hij van het spoor blijft wanneer die eraan komt, dan heeft hij zijn verstand er niet bij. Dat

zijn dwaze mensen. Wie niet genoeg vrees heeft voor iemand die zo machtig is als God om te zeggen: 'Ik wil echt niet bij Hem in ongenade vallen', is niet verstandig. Daarom zegt de Bijbel:

Het beginsel van wijsheid is de vreze des HEEREN en de kennis van de heiligen is inzicht.

SPREUKEN 9:10

Je begint pas wijs te worden als je God genoeg begint te vrezen om Hem niet te willen tegenwerken, om niet bij Hem in ongenade te willen vallen.

Aan de andere kant, ook al heb je die vrees, dat betekent niet dat je Hem niet kunt liefhebben en Hem uit liefde kunt dienen, zodat die vrees geen rol gaat spelen. Het is zoals bij veel kinderen die vroeger bang waren voor de boosheid van hun vader. Als ze zich misdroegen, zei hun moeder: 'Wacht maar tot je vader thuiskomt.' Dat joeg het kind angst aan, omdat het ongehoorzaam was geweest. En het wist dat vader het met een riem zou slaan of zoiets. Hij zou het mee achter het schuurtje nemen, zoals ze vroeger deden, en het een pak slaag geven. En dat zou geen pretje worden.

Kinderen waren dus bang voor hun vader. Maar hopelijk gehoorzaamden ze hun ouders niet alleen uit angst. Misschien deden sommigen dat wel. Een opstandig kind dat in zijn hart opstandig was, kon toch gehoorzamen uit angst voor straf. Maar een kind dat heel goed wist dat ongehoorzaamheid een pak slaag van zijn vader kon opleveren, kon toch van zijn vader houden en meestal gehoorzamen zonder zich ook maar zorgen te maken over dat pak slaag. Als je gehoorzaamt, is dat pak slaag immers helemaal niet aan de orde. Als je gehoorzaam bent, gewoon omdat je het niet erg vindt om gehoorzaam te zijn omdat je van je ouders houdt, dan zit dat pak slaag wel ergens in je achterhoofd, maar het is niet iets wat je motiveert. Daar ben je niet mee bezig.

En het is net als bang zijn voor ietsachtigs dat je pijn kan doen als je er op de verkeerde manier mee omgaat. Een voorbeeld dat ik meestal geef, is het verkeer, het verkeer op de snelweg. Daar ben ik niet bang voor, maar dat komt deels doordat ik probeer me eraan aan te passen. Ik probeer even hard te rijden en in dezelfde richting als het verkeer. En daarom ben ik, als ik de snelweg oprijd, geen moment bang. Sterker nog, waarschijnlijk denk ik nauwelijks aan het verkeer, omdat ik aan andere dingen

denk. Want met het verkeer meerijden gaat me heel natuurlijk af. Als ik me goed verhoud tot de andere auto's, is het verkeer helemaal niet eng. Maar als ik zou overwegen tegen het verkeer in te rijden, of te proberen te voet de weg over te steken terwijl er druk verkeer is, dan is dat eng. Want dan verhoud ik me er niet op de juiste manier toe. Iets wat zo machtig is als het verkeer, kan verwoestend zijn als je er niet op de juiste manier toe verhoudt. Je bent gek als je dat opzettelijk doet, als je zo het onheil over je afroept. Daar hoor je bang voor te zijn. Maar je kunt je hele leven zonder die angst doorbrengen als je op de juiste manier tot het verkeer blijft verhouden.

Zo is het ook met God. Als je in een goede verhouding tot God staat, hoef je niet bang te zijn. Natuurlijk weet je ergens in je achterhoofd heel goed dat mensen die niet in een goede verhouding tot God staan, diep in de problemen zitten. Paulus zei immers in 2 Korinthe hoofdstuk 5:

Nu wij dus deze vrees voor de Heere kennen, bewegen wij de mensen tot het geloof; en voor God zijn wij openbaar geworden, maar ik hoop ook voor uw gewetens openbaar te zijn.

2 KORINTHE 5:11

Dat wil zeggen: we proberen mensen ertoe te bewegen Gods weg te gaan, omdat we weten hoe angstaanjagend het is om in een slechte verhouding tot Hem te staan.

In Psalm 119, ik weet het versnummer niet, staat:

Grote verontwaardiging heeft mij bevangen vanwege de goddelozen, die Uw wet verlaten.

PSALMEN 119:53

De Engelse vertaling die ik hier aanhaal, zegt: 'Ontzetting heeft mij aangegrepen omdat ik zie hoe zij Gods wet verlaten.' Dat betekent dat ik zie wat er met hen gaat gebeuren.

[Vertalersnoot: De spreker legt het Engelse 'horror' uit als angst voor het komende oordeel. De HSV gebruikt hier 'grote verontwaardiging'.] Ik kan zien dat ze het onheil over zich afroepen. Zij vrezen God niet, maar ik vrees God voor hen, omdat ik wel iets

weet over het oordeel van God.

‘Nu wij dus deze vrees voor de Heere kennen, bewegen wij de mensen tot het geloof’, zei Paulus.

In zekere zin vrees ik God dus niet wanneer ik in een goede verhouding tot Hem sta. Wanneer ik Hem liefheb, sta ik in een goede verhouding tot Hem. Mijn verhouding tot God vanuit liefde neemt elk besef van angst weg. Als ik al ergens bang voor ben, is het alsof ik bang ben voor iets waarmee ik nooit te maken hoeft te krijgen. Ik hoef in Gods aanwezigheid geen gevaar onder ogen te zien. Ik hoef Zijn toorn niet onder ogen te zien, omdat ik Hem dien omdat ik Hem liefheb. In de beleving maakt dat een wereld van verschil.

5

Liefde maakt Gods geboden tot vreugde

Ik denk dat veel mensen die christen zijn, hun leven uit angst toch enigszins meer naar de wil van God schikken dan ze prettig vinden of willen. Zijn geboden houden is voor hen een last. Maar Johannes zei:

Want dit is de liefde tot God, dat wij Zijn geboden in acht nemen; en Zijn geboden zijn geen zware last.

1 JOHANNES 5:3

Het is nooit een last om iemand te dienen van wie je houdt. Je zoekt alleen maar naar meer manieren om dat te doen, omdat liefde per definitie het verlangen is dat iemand anders blij is, dat iemand anders krijgt wat hij wil, wat hij nodig heeft. Het geluk van iemand anders is belangrijker dan je eigen geluk als je van die persoon houdt.

Als je God liefhebt, gaat het er niet zozeer om dat je bang bent voor wat God zou kunnen doen als je ongehoorzaam bent. Het gaat erom dat je weet dat bepaalde dingen God behagen, en je hebt Hem lief; je wilt Hem behagen. Iedereen die weleens verliefd is geweest, weet hoe dat is, want als je verliefd bent, wil je jezelf verarmen om die ander gelukkig te maken. Je wilt die persoon dienen. Je wilt dingen voor die ander

doen die veel geld kosten en offers van je vragen. Dat komt doordat je van die persoon houdt. Als je God liefhebt, houd je Zijn geboden omdat je weet dat het Hem behaagt. Dat is geen last. Het maakt je juist gelukkig om dat te doen.

Dit is me zo duidelijk geworden: in dezelfde gemeente, of in mijn geval op een bepaald moment in hetzelfde gezin, leefden twee mensen als christenen op precies dezelfde manier. Dat wil zeggen, uiterlijk op dezelfde manier. De een leefde vanuit liefde voor God en de ander vanuit angst voor God, omdat die God kennelijk niet liefhad. Die persoon was wettisch. Die hield zich aan de regels omdat die het niet aandurfde zich er niet aan te houden. De ander hield zich ook echt aan de regels, maar was nergens bang voor, omdat die regels uit liefde werden nageleefd.

Ik herinner me dat de eerste persoon, de wettische persoon, na jaren zo geleefd te hebben daadwerkelijk het geloof verliet. Die persoon zei: 'Al die jaren als christen voelde ik me alsof ik in een grot zat.' Die hield op christen te zijn en zei: 'Ik heb het gevoel dat ik vanuit een grot naar buiten ben gekomen, het licht in.' Nou, ongetwijfeld was dat ook zo, want voor die persoon was de ervaring met God geen christendom; het was wetticisme. Het was geen verhouding van liefde met God en Jezus. Het was voor die persoon een last. Toen die eruit kwam, voelde dat als een opluchting.

'Nu kan ik weer egoïstisch zijn. Nu kan ik gewoon weer doen wat ik wil doen. Ik probeer niet meer christen te zijn. Ik trek me nu niets meer aan van de regels. Ik voel me vrij. Ik heb het gevoel dat ik in het licht ben. Ik voel me bevrijd.'

Maar vanuit het standpunt van de ander is gehoorzaam zijn aan God, een relatie hebben met God, juist in het licht zijn. De wereld ingaan, bij God vandaan, zou betekenen dat je de grot ingaat. Het is zo'n totaal andere ervaring. Beide mensen gaan misschien naar dezelfde gemeente of wonen in hetzelfde huis. Ze belijden allebei christen te zijn en leven uiterlijk precies hetzelfde. Maar de een doet het uit angst en wetticisme, de ander uit liefde voor God. Voor degene die in angst en wetticisme leeft,

is het een last, maar die durft zich er niet van te bevrijden. Zo iemand is bang voor wat er zou gebeuren als hij God niet gehoorzaamde. En dat is het enige wat hem gehoorzaam houdt. Maar liefde is anders.

Er is in de liefde geen vrees, maar de volmaakte liefde drijft de vrees uit. De vrees houdt immers straf in, en wie vreest, is niet volmaakt in de liefde. Wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst liefgehad heeft.

1 JOHANNES 4:18-19

Als je God liefhebt, zou het niet in je opkomen om Hem ongehoorzaam te willen zijn. Niet omdat je ergens bang voor bent, hoewel je beseft dat er veel te vrezen zou zijn als je op slechte voet met God stond. Maar je hebt niet de geringste belangstelling om op slechte voet met God te staan. Je verlangt ernaar vertrouwelijkheid te ontwikkelen, een liefdevolle relatie. En wanneer God mij vertelt dat Hij iets gedaan wil hebben, is Zijn wens mijn bevel. Ik doe het graag. Het is geen last.

God gehoorzamen is geen last voor wie Hem liefhebben, maar het is een verschrikkelijke last voor wie Hem niet liefhebben. En dat is wat Johannes zegt.

6

De nieuwe natuur tegenover wetticisme

Want al wat uit God geboren is, overwint de wereld; en dit is de overwinning die de wereld overwonnen heeft: ons geloof.

1 JOHANNES 5:4

Waarom zegt hij nu 'al wat' in plaats van 'al wie'? Blijkbaar heeft hij het hier over de nieuwe natuur die in je uit God geboren wordt. Je ontvangt een nieuwe natuur, de goddelijke natuur, zoals Petrus die noemt. Petrus doet dat in 2 Petrus 1:4. In 2 Petrus 1:4 zegt Petrus:

Daardoor heeft Hij ons de grootste en kostbare beloften geschonken, opdat u daardoor deel zou krijgen aan de Goddelijke natuur, nadat u het verderf, dat er door de begeerte in de wereld is, ontvlucht bent.

2 PETRUS 1:4

Hij heeft in ons iets van Zijn eigen natuur geboren doen worden.

Zonder wedergeboorte kunnen we de wereld niet overwinnen. We kunnen ons aan Gods geboden houden, maar ze zullen ons klein krijgen. We zullen opgebrand raken, omdat we zo hard ingaan tegen ons natuurlijke verlangen om zelfzuchtig te zijn. Maar we durven niet zelfzuchtig te zijn, omdat we regels gehoorzamen en bang zijn om ze niet te gehoorzamen. Daar raakt iedereen door opgebrand. Geen wonder dat mensen van Christus afvallen als ze alleen maar een wettische godsdienst hebben beleefd. Hoeveel mensen heb ik niet gekend die zeggen dat ze herstellen van hun katholieke of Joodse opvoeding, of iets dergelijks? Ze groeiden op in een streng godsdienstig gezin. Daar werden ze opgevoed met heel strenge regels, door strenge ouders die tot een godsdienstig stelsel behoorden. Maar toen ze ouder werden, ontsnapten ze. Ze ontsnapten en keken nooit meer om, gingen nooit meer terug, maar ze voelen zich er nog steeds door beschadigd.

Ik heb veel mensen gekend die het gevoel hebben dat ze door een wettische opvoeding beschadigd zijn. En eerlijk gezegd hebben vooral veel mensen die rooms-katholiek zijn opgevoed dat gezegd. Ze zeiden dat ze nog aan het herstellen waren van hun katholieke opvoeding. Ik ken ook mensen die geen katholieken zijn, die opgroeiden in evangelische gezinnen die niettemin wettisch waren. En ze hadden niet zoveel liefde voor God als ze leken te hebben. Anders zouden ze niet opgebrand zijn geraakt of volledig zijn ingestort. Wanneer je probeert godsdienstig te zijn, maar het tegen je

natuur ingaat, is het een hopeloze last. Maar wat uit God geboren is, die natuur die in je uit God geboren wordt, vindt het niet moeilijk om gehoorzaam te zijn. Je overwint de wereld.

7

De wereld en haar begeerten overwinnen

En wat bedoelt hij met ‘de wereld’? Denk terug aan wat hij daarover in hoofdstuk 2 zei. In hoofdstuk 2, vers 15 tot en met 17, zei hij:

Heb de wereld niet lief en ook niet wat in de wereld is. Als iemand de wereld liefheeft, is de liefde van de Vader niet in hem.

1 JOHANNES 2:15

Als je de wereld liefhebt, heb je God niet lief, zegt hij.

Want al wat in de wereld is: de begeerte van het vlees, de begeerte van de ogen en de hoogmoed van het leven, is niet uit de Vader, maar is uit de wereld.

1 JOHANNES 2:16

Dit zijn de dingen die Johannes met de wereld bedoelt. En daarmee bedoelt hij niet de planeet aarde. Hij bedoelt de samenleving en de cultuur die tegen God in opstand zijn. In het Evangelie van Johannes noemt hij satan de heerser van deze wereld. Hij bedoelt niet de planeet. Hij bedoelt die samenleving op aarde die zich tegen God verzet. Satan is de heerser van die groep. Dat is de wereld waar Johannes het over heeft. De buitenwereld, buiten het Koninkrijk van God, buiten de familie van Christus, is de wereld daarbuiten.

En hij zegt dat die wereld jou probeert te overwinnen.

En die dingen proberen je voortdurend te verlokken. Ze willen je wandel met God verwoesten en proberen je ervan te weerhouden God te gehoorzamen, zodat je in plaats daarvan je eigen begeerten volgt. Die neiging is er altijd; die drang is er altijd.

Maar degene die uit God geboren is, die de goddelijke natuur in zich heeft, zal dat overwinnen. Zo iemand krijgt iets wat door God gegeven is, een door God geschonken hulpbron in de vorm van een nieuwe natuur. Die maakt het mogelijk een andere richting in te gaan dan de richting waarin de wereld je lokt.

En daarom kan hij zeggen dat iedereen of alles wat uit God geboren is — met ‘alles’ bedoelt hij de natuur in ons die uit God geboren is — de wereld overwint. Hij zegt:

Want al wat uit God geboren is, overwint de wereld; en dit is de overwinning die de wereld overwonnen heeft: ons geloof. Wie anders is het die de wereld overwint dan hij die gelooft dat Jezus de Zoon van God is?

1 JOHANNES 5:4-5

8

Overwinning op de duivel en de wereld

Deze verwijzingen naar overwinnen, in dit geval het overwinnen van de wereld, gebruiken hetzelfde woord dat eerder in een ander verband wordt gebruikt. In hoofdstuk 2, vers 13 en 14, zei hij:

Ik schrijf u, vaders, omdat u Hem kent Die er vanaf het begin is.
Ik schrijf u, jonge mannen, omdat u de boze hebt overwonnen.
Ik schrijf u, kinderen, omdat u de Vader kent. Ik heb u geschreven, vaders, omdat u Hem kent Die er vanaf het begin is.
Ik heb u geschreven, jonge mannen, omdat u sterk bent en het Woord van God in u blijft en u de boze hebt overwonnen.

1 JOHANNES 2:13-14

Satan.

In hoofdstuk 4 sprak hij over de geest van de antichrist als een boze geest. In hoofdstuk 4, vers 4, zegt hij:

Lieve kinderen, u bent uit God en u hebt hen overwonnen, want Hij Die in u is, is groter dan hij die in de wereld is.

1 JOHANNES 4:4

de boze geesten.

De boze geesten, satan, die de vorst van deze wereld is, de wereld zelf — dat zijn allemaal vijanden die proberen de wandel van de christen met God en zijn relatie met God te vernietigen en aan te tasten. Demonische machten, de duivel, de wereld en haar begeerten voeren allemaal strijd tegen de ziel. Petrus gebruikte die uitdrukking in 1 Petrus hoofdstuk 2, vers 11. Petrus zei:

Geliefden, ik roep u op als bijwoners en vreemdelingen u te onthouden van de vleselijke begeerten, die strijd voeren tegen de ziel.

1 PETRUS 2:11

Er wordt strijd gevoerd tegen je ziel. Deze vleselijke begeerten van de wereld, en ook de vorst van deze wereld en de demonen enzovoort die deel uitmaken van dit wereldsysteem, voeren strijd tegen je ziel. Maar Johannes zegt:

Jullie overwinnen hen, lieve kinderen, omdat Hij Die in jullie is groter is dan degene die in de wereld is.

Hoe is Hij in je gekomen? Hij is in je geboren. De goddelijke natuur is in je geboren. Alles wat uit God geboren is, zal overwinnen.

Denk eraan dat in het boek Openbaring, geschreven door dezelfde auteur, in elk van de zeven brieven aan de zeven gemeenten wordt gezegd:

Wie oren heeft, laat hij horen wat de Geest tegen de gemeenten zegt. Wie overwint, hem zal Ik te eten geven van de Boom des levens, die midden in het paradijs van God staat.

OPENBARING 2:7

Er wordt een aantal voorrechten genoemd, een ander voorrecht voor elk van de zeven gemeenten. Elk van de zeven brieven aan de zeven gemeenten eindigt eigenlijk met deze belofte:

‘Voor wie overwint.’ Dat wil zeggen dat binnen de gemeente bepaalde beloften gelden voor degenen die deze strijd tegen het vlees en de wereld en de duivel winnen.

In Openbaring 12, vers 11, gaat het erover hoe satan, de aanklager van de broeders, uit de hemel op de aarde wordt geworpen om de christenen te bestrijden. Er staat dat zij hem overwinnen. Er staat:

En zij hebben hem overwonnen door het bloed van het Lam en door het woord van hun getuigenis, en zij hebben hun leven niet liefgehad tot in de dood.

OPENBARING 12:11

Dit begrip van overwinnen komt voor in de geschriften van Johannes. Het verschijnt zelfs voor het eerst in het Evangelie van Johannes, in Johannes 16:33, waar Jezus tegen Zijn discipelen zei:

Deze dingen heb Ik tot u gesproken, opdat u in Mij vrede zult hebben. In de wereld zult u verdrukking hebben, maar heb goede moed: Ik heb de wereld overwonnen.

JOHANNES 16:33

Hij zei:

In Mij zullen jullie vrede hebben, maar jullie leven ook in de wereld, en daar zullen jullie het moeilijk hebben.

De christen leeft op twee plaatsen tegelijk: in de wereld en in Christus. In de wereld is er verdrukking, is er druk. Er zijn beproevingen. Er is vervolging. In Christus hebben we niettemin vrede, vrede te midden van zulke verdrukking. Paulus, Petrus en Jakobus schrijven allemaal over deze gedachte: je verheugen in verdrukking, vrede hebben in verdrukking, niet overwonnen worden door verdrukking.

Jezus zegt:

Ik zeg dit zodat jullie vrede zullen hebben, ook al hebben jullie het moeilijk in de wereld. Maar houd moed, want Ik heb de wereld overwonnen.

Ik heb de wereld verslagen, en Ik ga je Mijzelf geven om in je te wonen, zodat jij ook kunt overwinnen.

Dit thema van overwinnen begint in Johannes 16:33, loopt door in 1 Johannes, in al deze passages die we hebben opgemerkt, en vervolgens in Openbaring.

Wie overwint.

9

Trouw tot de dood is overwinnen

En zij hebben hem overwonnen door het bloed van het Lam en door het woord van hun getuigenis, en zij hebben hun leven niet liefgehad tot in de dood.

OPENBARING 12:11

Mensen kunnen zo toegewijd zijn aan Christus dat ze Hem genoeg liefhebben om zelfs hun leven voor Hem te geven. Dat deden vele honderden, zo niet duizenden martelaren in de begintijd. En nog meer mensen doen dat in landen als China en Noord-Korea en in veel andere delen van de wereld. Men zegt dat er sinds het jaar 1900

meer christelijke martelaren zijn geweest dan in de hele geschiedenis daarvoor. Er zijn organisaties die zulke mensenrechtenschendingen bijhouden, en mensen die om hun geloof worden gedood enzovoort. Er zijn nu meer christelijke martelaren dan ooit.

Toch hebben degenen die trouw zijn tot de dood, net als Jezus Zelf, Die trouw was tot de dood, de wereld overwonnen. Het lijkt alsof ze door de wereld overwonnen zijn. Wanneer de wereld je doodt, lijkt het alsof jij verloren hebt en zij gewonnen hebben. Maar dat is niet zo als je gestorven bent zonder toe te geven, want het gaat de wereld er niet zozeer om je te doden. Iedereen zal immers sterven, of je nu christen bent of niet. Iedereen zal sterven. Sterven is universeel.

Wat niet voor iedereen geldt, is sterven met een goed geweten, zonder toe te geven. Je houdt voet bij stuk, ook al word je onder druk gezet en zelfs met de dood bedreigd om je tot toegeven te dwingen. Dan zeg je: 'Nee, ik niet.' Trouw sterven is overwinnen. Je ziet dus dat het overwinnen, de strijd zelf, heel anders is dan gewone oorlogvoering. Het is niet lichamelijk. Bij lichamelijke oorlogvoering heeft iemand die sterft verloren. In de geestelijke strijd van christenen is sterven zoals Jezus stierf juist overwinnen. Trouw sterven, sterven in gehoorzaamheid aan God, dat is overwinnen. De mensen aan wie Johannes schrijft, zijn nog niet gestorven, maar ze overwinnen inderdaad vanwege hun geloof in Christus.

Want al wat uit God geboren is, overwint de wereld; en dit is de overwinning die de wereld overwonnen heeft: ons geloof. Wie anders is het die de wereld overwint dan hij die gelooft dat Jezus de Zoon van God is?

1 JOHANNES 5:4-5

10

De omstreden tekst over de Drie-eenheid

Hier in vers 6 komen we bij een wat lastig gedeelte. Er staat:

Hij is het Die kwam door water en bloed: Jezus, de Christus; niet door het water alleen, maar door het water en het bloed. En de Geest is het Die getuigt, omdat de Geest de waarheid is. Want drie zijn er die getuigen in de hemel: de Vader, het Woord en de Heilige Geest; en deze drie zijn één. En drie zijn er die getuigen op de aarde: de Geest, het water en het bloed; en deze drie zijn één.

1 JOHANNES 5:6-8

Midden in dit gedeelte dat we net hebben gelezen, staat vers 7. Het is de meest expliciete uitspraak over de Drie-eenheid die in enig vers in de Schrift te vinden is.

Met het Woord wordt Jezus bedoeld.

Je zou je geen bondigere samenvatting van de leer van de Drie-eenheid kunnen wensen. Het is volmaakt. Het is eigenlijk te volmaakt. Het is zelfs te volmaakt om authentiek te zijn.

Er zijn geen oude Griekse handschriften die vers 7 bevatten. Het ontbreekt in alle oude handschriften, en de meeste moderne vertalingen erkennen dat. De King James neemt het op, en de New King James ook, omdat de New King James de King James in de meeste opzichten nogal slaafs volgt. Maar waarom? Waarom neemt de King James dit vers op als het in geen van de oude handschriften te vinden is?

De reden is dat de King James Version werd vertaald vanuit een groep Griekse handschriften die de Textus Receptus werd genoemd. Dit waren de beste handschriften die beschikbaar waren in 1611, toen de King James-vertaling werd gemaakt. Maar in de afgelopen vierhonderd jaar hebben mensen veel meer

handschriften van het Nieuwe Testament ontdekt. Die zijn veel ouder dan de handschriften die in sommige gevallen in 1611 beschikbaar waren. Wat ze ontdekten, is dat geen van de oude handschriften vers 7 bevat, dat wel in de Textus Receptus staat.

Als de oude Griekse handschriften het niet bevatten, waarom staat het dan in de Textus Receptus? Dat is een interessant verhaal. Een man die Erasmus heette, een rooms-katholieke humanistische geleerde uit de zestiende eeuw, was een tijdgenoot van Luther. Luther en Erasmus debatteerden zelfs over sommige kwesties waarover Luther met de katholieke kerk van mening verschilde. Ze voerden debatten. Maar Erasmus was een goed man. Hij was een goed katholiek man. De katholieke kerk gaf hem de opdracht om samen te stellen wat een eclectische tekst van het Griekse Nieuwe Testament werd genoemd. Wat wij de Textus Receptus noemen, is wat hij heeft samengesteld.

11

Handschriften en de Textus Receptus

Wat is een eclectische tekst? Ik zal je hierover wat wetenschappelijke achtergrond geven, over hoe het Nieuwe Testament aan ons is overgeleverd. Natuurlijk heeft niemand de Griekse handgeschreven exemplaren van enig boek van het Nieuwe Testament die door de oorspronkelijke auteur eigenhandig zijn geschreven. Die zijn eenvoudigweg niet bewaard gebleven. Ze werden tweeduizend jaar geleden op vergankelijk materiaal geschreven. Het soort materiaal waarop ze werden geschreven, blijft gewoon niet zo lang goed. Daarom moesten ze worden overgeschreven en opnieuw overgeschreven naarmate oudere exemplaren versleten raakten en vervangen moesten worden.

Er waren mensen die ze overschreven. Er waren kopiisten en monniken enzovoort die vastbesloten waren deze heilige documenten niet te laten verdwijnen. Dus maakten ze afschriften. Telkens wanneer sommige te oud werden om nog bruikbaar te zijn, broos werden en uit elkaar vielen, maakten ze meer afschriften. Volgens mij zijn er zelfs zo'n achtduizend Griekse handschriftelijke afschriften van het Nieuwe Testament gevonden, die geleerden op dit moment kunnen bestuderen. Achtduizend afschriften.

Natuurlijk hebben ze niet alle exemplaren gevonden die ooit hebben bestaan, want de meeste exemplaren die ooit hebben bestaan, zijn volledig vergaan en niet bewaard gebleven. Je kunt je dus voorstellen hoeveel afschriften er zijn gemaakt, als slechts een heel klein deel ervan bewaard is gebleven en we er daarvan achtduizend hebben.

Waar het om gaat, is dit. In de dagen van Erasmus hadden ze maar betrekkelijk weinig van deze afschriften. De meeste zijn sinds die tijd gevonden, sinds de zestiende eeuw. Maar ze hadden er wel een paar. Ze hadden een aantal Griekse handschriften. Ik herinner me het precieze aantal niet, maar het was een betrekkelijk klein aantal.

Deze handschriften verschilden op sommige punten van elkaar, want dat gebeurt nu eenmaal als mensen dingen steeds weer overschrijven. Sommige details veranderen een beetje. De verschillen waren niet enorm, maar het waren wel verschillen. De rooms-katholieke kerk vond dat er één gezaghebbende Griekse tekst moest zijn die iedereen gebruikte.

Dus huurden ze Erasmus in om alle bestaande Griekse teksten die ze hadden te nemen, die allemaal regel voor regel te lezen en te bekijken welke lezingen het beste door de handschriften werden ondersteund wanneer de handschriften in dezelfde passage van elkaar verschilden. Zo moest hij maken wat een eclectische tekst wordt genoemd: voor elke passage de beste lezing kiezen door alle beschikbare handschriften in aanmerking te nemen. Hij deed dat, en zo kwam hij tot wat wij de Textus Receptus noemen. Er waren eigenlijk wel wat problemen. De laatste paar verzen van het boek Openbaring stonden niet eens in enig Grieks handschrift dat ze in die tijd hadden. Gelukkig hadden ze enkele oude Latijnse exemplaren die waren vertaald uit een eerdere Griekse tekst die verloren was gegaan. Erasmus kon die verzen — volgens mij waren het tien verzen aan het einde van Openbaring — vanuit de Latijnse Vulgaat zelf in het Grieks vertalen. Hij had niet eens een Grieks handschrift waarin die verzen stonden. Dus nam hij het Latijn en maakte hij daarvan zijn eigen Griekse vertaling voor de Textus Receptus. Of hij dezelfde woorden gebruikte als in het origineel, wie zal het zeggen?

12

Hoe de toevoeging bij Erasmus terecht kwam

Maar daar bleef het niet bij. Oorspronkelijk liet hij 1 Johannes 5:7 weg. Nu stond 1 Johannes 5:7 wel in de Latijnse Vulgaat, die Hiëronymus al in de vierde eeuw had vertaald, geloof ik. De Rooms-Katholieke Kerk merkte dat dit vers ontbrak in het werk van Erasmus. Ze zeiden: ‘Waarom heb je deze uitspraak over de Vader, het Woord en de Heilige Geest, dat Zij één zijn, niet opgenomen?’

Hij zei: ‘Het is heel eenvoudig. Het staat in geen enkel Grieks handschrift. Het staat in het Latijn, maar ik heb geen Grieks handschrift gevonden waarin het staat. En jullie hebben mij gevraagd een eclectische tekst van de Griekse handschriften te maken, en daar staat het niet in.’ Maar hij zei: ‘Als jullie mij een Grieks handschrift bezorgen waarin het staat, zal ik het opnemen.’

En jawel hoor, dat deden ze. Ik weet niet precies hoe ze dat voor elkaar kregen, aangezien alle handschriften die ze eerder hadden gevonden in zijn handen waren. Maar plotseling verscheen er, op verzoek, een Grieks handschrift waarin dit vers stond, en dat gaven ze aan Erasmus. Dus hield hij zijn woord en nam hij het op. Maar hij plaatste er een voetnoot bij waarin hij zei dat hij aan de echtheid ervan twijfelde. Dus zelfs de man die de Textus Receptus samenstelde, dacht niet dat dit vers daarin thuishoorde. Maar hij nam het in feite op onder druk van de machthebbers.

Nu moeten we dit wel zeggen: hoewel de oudste Griekse handschriften dat vers niet hebben, hadden veel Latijnse handschriften het wel. Daarom kende de Katholieke Kerk het en vroeg ze zich af waarom hij het niet had opgenomen. Maar het Latijn is niet het origineel. Het Latijn zelf was al vroeg vertaald uit vroege Griekse originelen. Daarom zijn de meeste geleerden er, net als Erasmus, van overtuigd dat 1 Johannes 5:7 nooit door Johannes is geschreven, maar dat iemand het heeft toegevoegd. Een of andere monnik of schriftgeleerde vond dat hij de uitspraak in vers 8, die Johannes wel heeft geschreven, kon uitbreiden door vers 7 toe te voegen, dat er veel op lijkt. Er staat andere informatie in, maar het is op dezelfde manier opgebouwd.

Wat Johannes wel schreef, is:

Er zijn er drie die op aarde getuigen: de Geest, het water en het bloed, en die drie zijn het met elkaar eens.

Blijkbaar dacht iemand dat het heel mooi zou zijn om te schrijven:

En er zijn er ook drie die in de hemel getuigen: de Vader, het Woord en de Heilige Geest, en die drie zijn één.

Maar wie het ook geschreven heeft, het was waarschijnlijk niet Johannes.

13

De Drie-eenheid en de echtheid van de tekst

Nu is het natuurlijk zo dat degenen die dit zeggen, zich niet tegen de leer van de Drie-eenheid keren. Ik keer me niet tegen de leer van de Drie-eenheid. Ik geloof de inhoud van vers 7 eigenlijk wel. Ik geloof:

Want drie zijn er die getuigen in de hemel: de Vader, het Woord en de Heilige Geest; en deze drie zijn één.

1 JOHANNES 5:7

Maar dat betekent niet dat het vers echt is. De leer van de Drie-eenheid kan uit andere delen van de Bijbel worden afgeleid. Nergens zo beknopt en duidelijk als in dit vers, als het echt zou zijn. Maar toch geloof ik dat de leer dat God drie in één is — de Vader, de Zoon en de Heilige Geest — niet moeilijk te onderbouwen is door de verschillende uitspraken elders in de Bijbel die over dit onderwerp gaan, samen te brengen.

Dus de leer van de Drie-eenheid zoals wij die kennen, is eigenlijk een synthese van materiaal uit allerlei verschillende passages, in plaats van iets wat op één bepaalde plaats in de Bijbel wordt uitgesproken. Dit vers zegt het op één plaats, maar helaas kunnen we er niet op vertrouwen dat dit vers echt is.

Trouwens, als je een moderne vertaling hebt, moderner dan de New King James of de King James, zal daarin iets hierover staan. Misschien staat er een voetnoot waarin ze het opnemen en zeggen dat de oudste handschriften het niet bevatten, of iets

dergelijks. Dit is een heel bekend vers vanwege de controverses die erover hebben gewoed. Maar ik denk dat we vrij gerust kunnen zeggen dat Johannes het niet heeft geschreven. Dat is de mening van vrijwel alle tekstcritici en Bijbelwetenschappers.

14

Water en bloed uit Jezus' zijde

Wat hij wel zei, staat echter in vers 6 en vers 8. Hier haalt hij uit vers 6 aan:

Hij is het Die kwam door water en bloed: Jezus, de Christus.

1 JOHANNES 5:6 (GEDEELTELIJK)

Wat betekent dat? Dat is een van de grote mysteries van deze passage. Wat betekent het dat Hij door water en bloed kwam? Daarover bestaan minstens drie verschillende opvattingen, en misschien meer. Sommigen zien hierin een soort verwijzing naar Johannes hoofdstuk 19, van dezelfde schrijver, al is er geen enkele redenering waarmee je tot die verwijzing kunt komen.

We weten dat Jezus, toen Hij gekruisigd werd, door een soldaat in Zijn zij werd gestoken. In Johannes 19, vers 34 en 35, staat:

Maar een van de soldaten stak met een speer in Zijn zij en meteen kwam er bloed en water uit. En die het gezien heeft, die getuigt ervan, en zijn getuigenis is waar, en hij weet dat hij de waarheid spreekt, opdat ook u gelooft.

JOHANNES 19:34-35

Dat wil zeggen, Johannes was daar bij het kruis en hij zag het water en het bloed uit Jezus' zij komen. De verwijzing naar het water en het bloed in Johannes 19 en de verwijzing naar water en bloed in 1 Johannes hoofdstuk 5, vers 6, van dezelfde schrijver, hebben mensen er altijd toe verleid om een verband te zoeken tussen die twee dingen: dat Jezus door water en bloed gekomen is.

Dit verband is niet helemaal bevredigend, want Jezus kwam niet door water en bloed. Maar als Johannes er specifiek op uit is om de gnostici te bestrijden en hun opvatting dat Jezus niet echt een lichamelijk mens was, zou Johannes kunnen zeggen: 'Ik heb water en bloed uit Zijn zij zien komen, en dat was lichamelijk.' Het water en het bloed die uit Zijn zij kwamen, getuigen er dus van dat Jezus een lichamelijk mens was, in tegenstelling tot de opvattingen van de gnostici. Dat is natuurlijk iets wat Johannes zou kunnen willen aantonen.

Het probleem met deze uitleg is dat hij niet alleen zegt dat Hij door water en bloed gekomen is en het daarbij laat. Hij zegt:

'Niet alleen door water, maar door water en bloed.' Alsof hij moet verduidelijken dat er mensen zijn die denken dat Jezus alleen door water gekomen is. Maar hij zegt: 'Nee, het was niet alleen door water. Het was door water en bloed.' Omdat het water en het bloed tegelijkertijd uit Jezus' zij kwamen, lijkt dat niets te zijn waarover hij een discussie voert.

Dat lijkt niet bij die situatie te passen, voor zover ik kan beoordelen. Ik zie niet hoe dat zou verklaren waarom hij het zo zegt.

15

Jezus als Christus bij Zijn doop en dood

Een andere theorie is, opnieuw, dat hij de gnostici bestrijdt. Cerinthus, de gnostische leraar, leerde dat het wezen van de Christus niet werkelijk van nature in de mens Jezus aanwezig was. Toen Jezus gedoopt werd, kwam dat Christus-iets op Hem, kwam de Christus-geest op Hem. En gedurende de jaren van Zijn bediening was Hij met de Christus verbonden. Maar vlak voordat Hij stierf, verliet de Christus Hem. De Christus was iets anders dan Jezus Zelf, maar was met Hem verbonden. Hij bleef gedurende die drieënhalf jaar tussen Zijn doop en Zijn dood met Hem verbonden: Hij kwam bij de doop op Hem en vertrok vóór Zijn dood.

Sommigen zeggen dat Johannes hier zegt dat Christus, of Jezus, de Zoon van God, door water en door bloed gekomen is. Het Griekse woord is eigenlijk 'door'. Dit is bepaald geen gemakkelijk begrip. Zelfs als je leest hoe de uitleggers dit verwoorden,

denk je: ‘Wat?’ Maar ik ga het je vertellen, en waarschijnlijk zeg je dan: ‘Wat?’ Beter dan dat zal ik het niet kunnen doen, want dit is niet per se een opvatting die ik zelf aanhang. Het is gewoon een van de opvattingen.

Het bevestigt dat Jezus de Christus was toen Hij door het water ging, dat wil zeggen, vóór Zijn doop en tijdens Zijn doop, en ook toen Hij door de dood ging, door bloed. Jezus werd dus niet bij Zijn doop de Zoon van God of de Christus. Hij was de Zoon van God toen Hij door het water ging, en Hij bleef de Zoon van God toen Zijn bloed vergoten werd. Het weerlegt het volgende idee: dat Christus-iets, of dat Zoon-van-God-iets, was gedurende die periode verbonden met Jezus, een gewone man. Volgens dat idee was het vóór Zijn doop en bij Zijn sterven niet bij Hem.

Ik besef dat dit zoiets is waarbij je denkt: ‘Wat? Wat betekent dat in vredesnaam?’ Ik heb nooit een bevredigende verklaring gevonden voor wat Johannes hier zegt. Zijn lezers wisten het blijkbaar. Maar ik niet, en de uitleggers volgens mij ook niet.

16

Geest, doop en avondmaal als uitleg

Een derde opvatting is dat sommigen zeggen dat de Geest en het water en het bloed die in vers 8 genoemd worden —

— een verwijzing zijn naar de fasen waarin iemand in de oudheid christen werd. Eerst ontving iemand de Geest van Christus en werd hij wedergeboren. Vervolgens werd hij in water gedoopt. En de verwijzing naar bloed, zeggen ze, is een verwijzing naar zijn eerste avondmaalsgemeenschap. Dit gaat dus over de stappen die iemand bij zijn bekering zette: Christus ontvangen door de Heilige Geest te ontvangen, in water gedoopt worden en voor het eerst deelnemen aan de avondmaalsgemeenschap. Ze zeggen dat het bloed de eerste avondmaalsgemeenschap is.

Veel geleerden vinden dit echter niet erg waarschijnlijk, omdat het heel onduidelijk zou zijn om het bloed te noemen en daarmee de eerste avondmaalsgemeenschap te bedoelen. Als hij over avondmaalsgemeenschap wilde spreken, had hij het bloed en het lichaam moeten zeggen, of de wijn en het brood, of iets dergelijks. Bloed op zichzelf is gewoon te onduidelijk.

We hebben dus eigenlijk drie heel, heel verschillende ideeën over wat hier bedoeld wordt. Geen daarvan heeft echt veel gezag. Het zijn allemaal maar pogingen om ergens houvast te vinden. Eén ding kunnen we zeggen: Johannes was niet krankzinnig en hij was niet onredelijk. Wat hij zei, was dus begrijpelijk binnen de context van hem en zijn lezers, wat die context ook was. Zij wisten waar hij het over had. Zij wisten welk punt hij verdedigde. En wij blijven hier eenvoudigweg met vragen zitten.

Als Bijbelleraar is het heel frustrerend om bij een passage te moeten komen en te zeggen: 'Ik heb geen idee.' En ik heb ook nooit enig idee gehad wat dit betekende. Vanaf de tijd dat ik jong was en deze passage las tot de meest recente keer dat ik hem las, blijft hij voor mij even onduidelijk. En ik heb de commentaren gelezen, en ze lijken te bluffen. Volgens mij gissen ze en doen ze alsof ze het weten, terwijl ze hierover net zo in het duister tasten als ieder ander mens van nu. We nemen aan dat de lezers van Johannes niet in het duister tastten en dat het voor hen volkomen begrijpelijk was. Daar zullen we genoeg mee moeten nemen. Wat mij betreft, in elk geval, zal ik je hierover niet meer duidelijkheid kunnen geven. En ik denk ook niet dat iemand van wie ik ooit iets heb gelezen hier werkelijk licht op kan werpen.

17

Gods getuigenis is betrouwbaarder

Nu vers 9:

Als wij het getuigenis van de mensen aannemen, het getuigenis van God is groter; want dit is het getuigenis van God dat Hij van Zijn Zoon getuigd heeft.

1 JOHANNES 5:9

Dat wil zeggen, we aanvaarden inderdaad regelmatig het getuigenis van mensen. Wanneer mensen ons dingen vertellen, geloven we hen, zelfs als we hen niet kennen. Wanneer je bijvoorbeeld iets in de krant leest, vertrouw je de kranten misschien niet voor honderd procent. Maar als er een verhaal in de krant staat, ga je er doorgaans in eerste instantie van uit dat het waarschijnlijk een waar verhaal is en waarschijnlijk

echt gebeurd is. Je aanvaardt het getuigenis van een gewoon mens, misschien een man of vrouw die je niet eens kent. En als we dat doen, dan zouden we zeker het getuigenis van God moeten aanvaarden, dat groter is.

God liegt in elk geval nooit. God vergist Zich nooit in de feiten. Mensen wel. Mensen weten soms niet waar ze het over hebben, en op andere momenten weten ze dat wel, maar vertellen ze er niet de waarheid over. Toch aanvaarden we hun getuigenis, en we kunnen ook niet anders. Je kunt onmogelijk je leven leiden zonder getuigenissen van mensen te aanvaarden. Denk er eens over na. Als je geen enkel getuigenis van enig mens kunt aanvaarden, kun je niets weten wat je niet door je eigen onderzoek hebt ontdekt. Je kunt niets weten over een geografisch gebied waar je niet bent geweest. Je kunt niet eens weten of het bestaat, tenzij je het met je eigen ogen hebt gezien.

Maar we geloven de landkaarten en wereldbollen die we zien wel. Iemand heeft die dingen gezien. Die mensen vertellen ons erover. Ze hebben het bestudeerd. Ze hebben het opgemeten. En we aanvaarden wat ze zeggen. Waarom ook niet? Als we dat niet doen, zullen we het nooit weten. We zullen volkomen onwetend zijn over alles behalve het stukje grond waarop we wonen en waar we geweest zijn en dat we gezien hebben.

Zo is het ook met de geschiedenis. We zullen niets weten over de geschiedenis van vóór onze geboorte als we niet geloven wat mensen zeggen. Dat doen we natuurlijk wel. We moeten tot op zekere hoogte geloven wat mensen zeggen, anders leven we eenvoudigweg in een beperkt wereldje dat alleen bestaat uit de dingen die we zelf hebben ontdekt. En we kunnen niets met zekerheid zeggen over de microscopische wereld, niets over de sterrenkundige wereld, niets over de geografische wereld, niets over de geschiedenis van de wereld die zich buiten onze eigen ervaring heeft afgespeeld. Niemand is erbij gebaat zo beperkt te zijn.

Dus we hebben natuurlijk, vanaf het allereerste begin van ons leven, geleerd om geregeld te geloven wat mensen ons vertellen. We twijfelen aan wat sommige mensen ons vertellen, en dat moeten we ook doen. Maar we moeten geloven, anders weten we eigenlijk niets. We moeten mensen op hun woord geloven. Dat doen we dus gewoonlijk ook. Maar God is volkomen betrouwbaar. Zijn getuigenis is groter dan dat van de mens. Dus zegt hij dat we geen enkele twijfel zouden moeten hebben wanneer God zegt dat iets waar is.

En hij zei:

18

Het getuigenis in de gelovige

Als wij het getuigenis van de mensen aannemen, het getuigenis van God is groter; want dit is het getuigenis van God dat Hij van Zijn Zoon getuigd heeft. Wie gelooft in de Zoon van God, heeft het getuigenis in zichzelf; wie God niet gelooft, heeft Hem tot leugenaar gemaakt, omdat hij niet geloofd heeft het getuigenis dat God van Zijn Zoon getuigd heeft.

1 JOHANNES 5:9-10

Als je dus niet gelooft wat God heeft gezegd, noem je Hem een leugenaar. Zo eenvoudig is het. Als je God wel gelooft, heb je het getuigenis in jezelf. Wat betekent dat, dat je het getuigenis in jezelf hebt? Er zijn waarschijnlijk meer dan twee mogelijke betekenissen, maar ik kan er twee bedenken.

De ene is dat hij het heeft over iets binnen in je dat ervan getuigt dat dit waar is, als je een christen bent. Paulus zei dit, of iets wat er sterk op lijkt, in Romeinen hoofdstuk 8. In vers 16, Romeinen 8:16, zei hij:

De Geest Zelf getuigt met onze geest dat wij kinderen van God zijn.

ROMEINEN 8:16

Hoe weet ik dat ik een kind van God ben? Op een aantal manieren, maar één manier is dat de Heilige Geest in mij met mijn geest getuigt dat dit waar is. Dat betekent dat mijn geest getuigenis ontvangt van de Heilige Geest. Ik heb een innerlijk getuigenis van de Geest dat het waar is. Het is niet de enige manier waarop ik het weet, maar het is een van de manieren waarop ik het weet, omdat de Heilige Geest met mijn geest getuigt.

Johannes zei:

Wie in de Zoon van God gelooft, heeft dat getuigenis in zich.

Hij zou het kunnen hebben over het getuigenis van de Geest dat aan de gelovige bevestigt dat die werkelijk behouden is, werkelijk wedergeboren is. En iemand bij wie de Geest niet getuigt, zou een ernstige reden kunnen hebben om te twijfelen.

Maar er is nog een andere uitleg geopperd. Die houdt in dat hij zegt dat de gelovige het getuigenis van het Evangelie als het ware in beheer heeft, als een vorm van rentmeesterschap. We weten dat het waar is, en het is aan ons om ervan te getuigen. Wij bezitten het getuigenis. Het is aan ons om het te beheren. Het is aan ons om er als rentmeesters mee om te gaan. Het is aan ons om dit getuigenis over Christus aan de wereld uit te dragen. Als we het geloven, moeten we het ook vertellen, zouden sommige mensen zeggen. We hebben dit getuigenis in onszelf. Dat wil zeggen: wij bezitten dit getuigenis en dragen het uit aan de wereld. Maar als we niet geloven wat God heeft gezegd, zegt hij, dan noemen we Hem een leugenaar. We maken Hem tot een leugenaar, omdat degene die niet gelooft, niet heeft geloofd wat God over Zijn Zoon heeft getuigd.

En toch aanvaarden we getuigenissen van mensen. Waarom zouden we het getuigenis dat God over Zijn Zoon geeft dan niet geloven?

19

Het eeuwige leven is in de Zoon

En dit is het getuigenis, vers 11:

En dit is het getuigenis, namelijk dat God ons het eeuwige leven gegeven heeft; en dit leven is in Zijn Zoon.

1 JOHANNES 5:11

Hij zegt dat de belofte waarvan God tegenover ons heeft getuigd, is dat Hij ons eeuwig leven heeft gegeven. Dat kan verkeerd worden begrepen, maar Johannes verduidelijkt het. Het leven is in Jezus. Als je Jezus hebt, heb je het leven. Als je Jezus niet hebt, heb je het leven niet. Het is niet iets wat de mens van nature in zich heeft. Zelfs de gelovige

bezit niet uit zichzelf eeuwig leven. Het behoort tot het wezen van Christus. Christus is eeuwig leven. In de openingsverzen van het Evangelie van Johannes zei Johannes over het Woord zelfs:

In het Woord was het leven en het leven was het licht van de mensen.

JOHANNES 1:4

In Christus is het leven. Johannes zegt dat God daarvan heeft getuigd: dat Hij ons eeuwig leven heeft gegeven, maar dat dit leven in Zijn Zoon is. Dus hoe krijgen we het? Door in Zijn Zoon te zijn. Als we de Zoon hebben, hebben we het leven. Als we de Zoon niet hebben, hebben we het leven niet.

Veel mensen hebben dit verkeerd begrepen. Er zijn mensen geweest die Johannes 3:16 tegenover mij aanhaalden en zeiden: ‘Luister, er staat:

Want zo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat ieder die in Hem gelooft, niet verloren gaat, maar eeuwig leven heeft.

JOHANNES 3:16

Als ik eeuwig leven heb, kan ik het toch niet verliezen? Anders is het niet eeuwig. Als je zegt dat ik misschien wel mijn behoud zou kunnen verliezen, zeg je dan niet dat het leven dat ik heb niet eeuwig is? Als het eeuwig is, zal het er toch altijd zijn?’

Nou, niet helemaal. Misschien, maar dat is niet wat de Bijbel zegt. De Bijbel zegt dat het leven in Christus is. Ja, ieder die gelooft — dat is de tegenwoordige tijd — ieder die in Hem gelooft, heeft eeuwig leven, omdat het in Hem is. Als je op een later moment niet in Hem gelooft en niet in Hem blijft, hoe kun je dan zeggen dat je het leven hebt als je Hem niet meer hebt?

20

In Christus blijven als rank aan de wijnstok

En Jezus maakte heel duidelijk dat in Hem zijn afhangt van onze beslissing. Jezus zei dat heel duidelijk in Johannes 15. Hij zei aan het begin van Johannes 15:

Ik ben de ware Wijnstok en Mijn Vader is de Wijngaardenier. Elke rank in Mij die geen vrucht draagt, neemt Hij weg. Elke rank die wel vrucht draagt, snoeit Hij, zodat die meer vrucht zal dragen. Jullie zijn al rein door het woord dat Ik tot jullie gesproken heb.

JOHANNES 15:1-3

Ze zijn al christenen.

Blijf in Mij.

Dat betekent: blijf in Mij. Houd niet op in Mij te zijn.

Blijf in Mij, en Ik in u. Zoals de rank geen vrucht kan dragen uit zichzelf, als zij niet in de wijnstok blijft, zo ook u niet, als u niet in Mij blijft. Ik ben de Wijnstok, u de ranken; wie in Mij blijft, en Ik in hem, die draagt veel vrucht, want zonder Mij kunt u niets doen. Als iemand niet in Mij blijft, wordt hij buitengeworpen zoals de rank, en verdort, en men verzamelt ze en werpt ze in het vuur, en zij worden verbrand.

JOHANNES 15:4-6

In Christus blijven is als een rank die aan een wijnstok blijft, die aan een plant vast blijft zitten. Het leven van de plant zit natuurlijk in de rank. Als de wijnstok eeuwig leven heeft, hebben de ranken dus ook eeuwig leven. Maar het leven is in de wijnstok, niet in de rank. Het leven is in Jezus. Hij is de Wijnstok. Zolang je met Hem verbonden bent, zolang je in Hem blijft, heb jij ook eeuwig leven. Als je niet in Hem blijft, als je je

van Hem losmaakt, is het leven nog steeds eeuwig leven en bevindt het zich nog steeds op dezelfde plaats: in de wijnstok, in Christus. Maar jij niet. Als je niet in Hem blijft, ben je niet meer in Hem.

Je moet in Hem blijven, zegt Hij. En iedereen die niet in Hem blijft, wordt afgesneden en verdort en wordt in het vuur geworpen. Waarom verdort die rank? Omdat het leven dat erin was, er niet meer is. Het is niet zo dat het leven niet eeuwig was. Het is niet zo dat eeuwig leven heeft opgehouden te bestaan. Het is zo dat de rank in kwestie heeft opgehouden eraan deel te hebben, heeft opgehouden eruit te putten, zichzelf heeft losgebroken van de plaats waar het leven te vinden is. Het is eeuwig leven, en zolang je in Hem blijft, blijft het ook eeuwig in jou.

En er is geen enkele reden waarom christenen bang zouden moeten zijn dat ze zich op de een of andere manier van Hem zouden moeten losmaken. Dat is nooit nodig. Soms zeggen mensen: 'Nou, ik ben bang dat je me bang maakt dat ik mijn behoud zou kunnen verliezen.' Waarom? Waarom zou je daar bang voor zijn? Ben je van plan af te dwalen? Ben je van plan Christus te verraden? Is dat waar je aan denkt? Ben je bang dat je dat tegen je wil in zou moeten doen? Onzin. Niemand hoeft ooit op te houden op Christus te vertrouwen. Je hebt het zelf in de hand om dat te blijven doen tot de dag dat je sterft. En volgens mij doen de meeste christenen dat ook. Maar je moet beseffen dat als je daarmee ophoudt, de belofte van Johannes 3:16 luidt:

Iedereen die in Hem gelooft, Niet wie vroeger in Hem geloofde.

Want zo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat ieder die in Hem gelooft, niet verloren gaat, maar eeuwig leven heeft.

JOHANNES 3:16

Wie op dit moment in Hem gelooft. Je gelooft van moment tot moment. Je vertrouwt Hem van dag tot dag. Je vertrouwt Hem vanaf deze dag tot de dag dat je sterft. En wanneer je sterft, heb je Hem nog steeds, omdat je in Hem gebleven bent. Je bent in

Hem gebleven en je draagt vrucht in Hem. Dat leven dat eeuwig is, is in Hem en daarom in jou zolang je in Hem bent. Dat is het onderwijs over eeuwig leven dat Johannes ons hier geeft.

En dit is het getuigenis, namelijk dat God ons het eeuwige leven gegeven heeft; en dit leven is in Zijn Zoon.

1 JOHANNES 5:11

21

Voorwaarden voor gebedsverhoring

Dan naar vers 14:

En dit is de vrijmoedigheid die wij hebben in het toegaan tot God, dat Hij ons verhoort, telkens als wij iets bidden naar Zijn wil. En als wij weten dat Hij ons verhoort, wat wij ook bidden, dan weten wij dat wij het gevraagde, dat wij van Hem hebben gebeden, ontvangen.

1 JOHANNES 5:14-15

Op veel plaatsen in de Bijbel, ook in de andere geschriften van Johannes, lijken er onvoorwaardelijke beloften van gebedsverhoring te staan. Johannes tekent op dat Jezus zegt:

En wat u ook zult vragen in Mijn Naam, dat zal Ik doen, opdat de Vader in de Zoon verheerlijkt zal worden. Als u iets vragen zult in Mijn Naam, Ik zal het doen.

JOHANNES 14:13-14

Je zou dus de indruk kunnen krijgen dat Hij zegt dat niemand die ooit bidt ooit zonder antwoord blijft. Maar zoals bij alle andere belangrijke onderwerpen die op veel plaatsen in de Bijbel worden behandeld, worden uitspraken die op de ene plaats

absoluut klinken, nader begrensd door andere uitspraken elders in de Schrift.

Jakobus zei bijvoorbeeld:

Maar laat hij er in geloof om vragen en daarbij niet twijfelen. Immers, wie twijfelt, lijkt op een golf van de zee, die door de wind voortgestuwd en op- en neergeworpen wordt.

JAKOBUS 1:6

Hij zei:

Want zo iemand moet niet denken dat hij iets ontvangen zal van de Heere.

JAKOBUS 1:7

De man die geen geloof heeft wanneer hij vraagt... Bedenk dat de discipelen niets konden doen toen ze geen geloof hadden. Ze zeiden:

Toen kwamen de discipelen bij Jezus en zeiden, toen zij alleen waren: Waarom konden wij hem niet uitdrijven?

MATTHEÛS 17:19

Hij zegt:

Omdat jullie niet geloven.

Je moet geloof hebben. Hij zei tegen de man die een zoon had die door een demon bezeten was:

En Jezus zei tegen hem: Als u kunt geloven, alle dingen zijn mogelijk voor wie gelooft.

MARKUS 9:23

22

Bidden als vertegenwoordiger van Jezus

Je moet met geloof bidden. Dat is een voorwaarde. Je moet in Jezus' Naam bidden. Dat is een voorwaarde. En dat betekent niet alleen dat je Zijn Naam als een formule aan het einde van je zelfzuchtige gebeden toevoegt. Het betekent dat je als Zijn vertegenwoordiger bidt. Zo handel je in iemands naam: door als zijn vertegenwoordiger op te treden. Iemand die als vertegenwoordiger van een ander optreedt, doet wat die ander gedaan wil hebben, met diens machtiging. Een vertegenwoordiger wordt door iemand gemachtigd om te doen wat die persoon gedaan wil hebben. Iets in Jezus' Naam doen betekent dat je gemachtigd bent om voor God te komen met verzoeken die Jezus je namens Hem wil laten doen. Dat is iets in Zijn Naam doen.

Het betekent niet dat je bidt om wat je in je zelfzucht maar wilt en er dan een formule aan vastplakt: 'in Jezus' Naam'. Dat is niet bidden in Zijn Naam. Dat is alleen beweren dat je dat doet. Wanneer iemand zegt: 'Ik vroeg dit in Jezus' Naam', betekent dat niet dat diegene dat werkelijk gedaan heeft. Mensen zeggen dat ze dat gedaan hebben, maar als je kijkt naar wat ze vroegen en naar hun motieven daarvoor, kan het zijn dat ze helemaal niet hebben gevraagd wat Hij zou willen. Ze vroegen gewoon wat ze zelf wilden en zeiden: 'Ik doe dit in Jezus' Naam.' In Jezus' Naam handelen is iets wat je werkelijk doet, niet iets waarvan je alleen maar beweert dat je het doet. Door die woorden aan het einde toe te voegen, wordt het nog geen werkelijkheid.

Denk eraan hoe de zonen van Sceva tegen de demon zeiden:

En enkelen van de rondtrekkende Joodse duivelbezweerders waagden het de Naam van de Heere Jezus uit te spreken over hen die boze geesten hadden. Zij zeiden: Wij bezweren u bij Jezus, Die door Paulus gepredikt wordt.

HANDELINGEN 19:13

De demon zei:

We kennen je niet. Jezus en Paulus kennen we, maar jou niet. Je zegt dat je in Jezus' naam handelt, maar volgens mij ben je daar niet toe bevoegd. Je handelt niet in Jezus' naam. Je doet alleen alsof.

Volgens mij zeggen veel christenen wanneer ze bidden: 'Ik bid in Jezus' Naam', maar ze praten alleen alsof ze in Jezus' Naam bidden. In werkelijkheid bidden ze om wat ze zelf willen. Ze bidden niet als vertegenwoordigers van Jezus die voor de Vader komen en namens Hem de verzoeken doen die Hij zou doen. Dat is wat bidden in Jezus' Naam betekent. Daar hoort beslist bij dat je overeenkomstig Zijn wil bidt. En dat wordt hier in deze passage gezegd:

23

Bidden naar Gods wil en met goede motieven

En dit is de vrijmoedigheid die wij hebben in het toegaan tot God, dat Hij ons verhoort, telkens als wij iets bidden naar Zijn wil. En als wij weten dat Hij ons verhoort, wat wij ook bidden, dan weten wij dat wij het gevraagde, dat wij van Hem hebben gebeden, ontvangen.

1 JOHANNES 5:14-15

Die voorwaarde wordt niet overal genoemd, maar hier wel. Dat is nog een reden waarom je moet weten hoe de algemene belofte van gebedsverhoring nader wordt bepaald door uitspraken die de details invullen. Jakobus zegt inderdaad:

U bidt wel, maar u ontvangt niet, omdat u verkeerd bidt, met het doel het in uw hartstochten door te brengen.

JAKOBUS 4:3

Nog een reden waarom gebeden misschien niet worden verhoord: je motieven zijn verkeerd. Je vraagt niet overeenkomstig Gods wil. Dit zijn allemaal aspecten van het gebed waarover de Bijbel spreekt. We moeten ze allemaal in aanmerking nemen wanneer we nadenken over de belofte dat God onze gebeden zal verhoren.

Het gebed is niet iets wat God ons geeft om Hem ertoe over te halen te doen wat wij willen. Het gebed is een middel waarmee we er bij God op aandringen in te grijpen in de aangelegenheden van de mens. Iets waarvan Hij misschien zou afzien als Hij er niet toe werd uitgenodigd. Hij heeft de wereld tenslotte aan de mensenkinderen gegeven, zegt de Bijbel. Waarom zou Hij ingrijpen in het gedrag van de mens? Als Hij ertoe wordt uitgenodigd, als het Hem wordt gevraagd, dan kan Hij inderdaad ingrijpen, als dat overeenkomstig Zijn wil is. We zijn hier niet om te bidden dat onze wil geschiedt, maar wat dan?

Uw wil geschiede, zoals in de hemel zo ook op de aarde.

MATTHEÛS 6:10 (GEDEELTELIJK)

Bidden om Gods wil is de enige vorm van bidden waarvoor werkelijk een belofte van verhoring bestaat.

24

Zonde tot de dood: wat betekent dood?

De verzen 16 en 17 vormen een van de moeilijkste gedeelten, maar niet zo moeilijk als het gedeelte over de Geest en het water en het bloed. Hij zegt in vers 16:

Als iemand zijn broeder ziet zondigen, een zonde niet tot de dood, dan moet hij tot God bidden, en Hij zal hem het leven geven, namelijk aan hen die niet zondigen tot de dood. Er is een zonde tot de dood; daarvoor zeg ik niet dat hij moet bidden. Elke ongerechtigheid is zonde; en er is zonde die niet tot de dood leidt.

1 JOHANNES 5:16-17

Wat betekent dat in vredesnaam? Laten we eens bekijken wat dood betekent. Wat betekent dood? Soms spreekt de Bijbel over de lichamelijke dood. Soms spreekt hij over iets anders, over een figuurlijke of geestelijke dood, of een ander soort dood. Zoals

bij de verloren zoon. Zijn vader zei:

Want deze, mijn zoon, was dood en is weer levend geworden. En hij was verloren en is gevonden. En zij begonnen vrolijk te zijn.

LUKAS 15:24

Hij was niet letterlijk dood. De Bijbel spreekt heel vaak in figuurlijke zin over de dood.

Ook u heeft Hij met Hem levend gemaakt, u die dood was door de overtredingen en de zonden,

EFEZE 2:1

zegt de Bijbel, voordat God ons levend maakte en ons deed wedergeboren worden. Dood kan op allerlei manieren worden gebruikt.

Veel mensen, waarschijnlijk de meeste uitleggers die ik ben tegengekomen, geloven iets anders over deze passage dan wat mij waarschijnlijk lijkt. Ik denk dat de passage waarschijnlijk iets anders betekent dan wat de meeste uitleggers zeggen, maar ook onder uitleggers bestaan verschillende opvattingen. Volgens mij zeggen de commentaren meestal, wanneer ik dit erin opzoek, dat dood de geestelijke dood betekent. Ze spreken over een zonde die tot de dood leidt. Het Engelse woord 'leading', 'leidend', staat niet in het Grieks; het staat in de Engelse vertaling cursief. Er staat eenvoudig:

zondigen met de dood tot gevolg.

Wat betekent dat, een zonde niet tot de dood? In tegenstelling tot:

Als iemand zijn broeder ziet zondigen, een zonde niet tot de dood, dan moet hij tot God bidden, en Hij zal hem het leven geven, namelijk aan hen die niet zondigen tot de dood. Er is een zonde tot de dood; daarvoor zeg ik niet dat hij moet bidden. Elke ongerechtigheid is zonde; en er is zonde die niet tot de dood leidt.

1 JOHANNES 5:16-17

25

De uitleg als onvergeeflijke zonde

Wat betekent het, zondigen tot de dood? Een heel gangbare gedachte onder uitleggers is dat Johannes doelt op de onvergeeflijke zonde. Een zonde waarmee het voor iemand afgelopen is als hij die heeft begaan. Die is onvergeeflijk. Bid niet voor zo iemand. Het is hopeloos. Hij heeft een onvergeeflijke zonde begaan. De geestelijke dood is het onvermijdelijke gevolg van het begaan van zo'n zonde.

Als eenmaal is vastgesteld dat dit de betekenis van de passage is, moeten ze natuurlijk vervolgens bepalen hoe de onvergeeflijke zonde eruitziet. Wat is de onvergeeflijke zonde? Sommige mensen zeggen dat het betekent dat je woorden tegen de Heilige Geest spreekt. Sommigen zeggen dat het eenvoudig betekent dat je nalaat je tijdens je leven tot Christus te keren. Er bestaan allerlei verschillende ideeën, waarvan er geen enkele duidelijk in de Bijbel wordt uitgelegd. Maar de aanname is dat dit moet verwijzen naar een zonde die anders is dan andere zonden en die onvermijdelijk tot de dood leidt. Dat moet dan de geestelijke dood betekenen, want alle zonde leidt uiteindelijk tot de lichamelijke dood, omdat:

Want het loon van de zonde is de dood, maar de genadegave van God is eeuwig leven, door Jezus Christus, onze Heere.

ROMEINEN 6:23

en iedereen sterft. Iedereen zondigt en iedereen sterft.

Dit moet dus gaan over een bijzonder soort zonde die tot een ander soort dood leidt. En dat zou dan, zeggen ze, een onvermijdelijk verlies van het behoud zijn, of het niet verkrijgen van het behoud. Hoe dan ook, het is de geestelijke dood. Als iemand zo'n zonde heeft begaan, zegt Johannes:

‘Ik zeg niet dat je daarvoor moet bidden.’ Als je iemand ziet zondigen en hij heeft die zonde niet begaan, bid dan voor hem en God kan hem leven geven. God kan hem herstellen. Mensen die zondigen, kunnen worden hersteld, en je moet voor hen bidden, voor hen pleiten. Maar niet als ze tot de dood hebben gezondigd, zegt hij. Daar hoeft je geen moeite voor te doen.

26

Het probleem met de onvergeeflijke zonde

Op grond van het lezen van commentaren is mijn oordeel dat dit de opvatting van de meerderheid lijkt te zijn, en ik denk niet dat het de juiste opvatting is. Maar volgens deze opvatting moet je bidden voor mensen die je ziet zondigen, behalve als ze een onvergeeflijke zonde begaan. Wat is het probleem met die specifieke aanwijzing? Om die te kunnen opvolgen, moet je weten of iemand een onvergeeflijke zonde heeft begaan of niet. Om dat te weten, moet je weten wat een onvergeeflijke zonde is. Hoe ziet het eruit als iemand een onvergeeflijke zonde heeft begaan?

Je zou kunnen zeggen: ‘Nou, ze hebben de Heilige Geest gelasterd.’ Ik ken mensen die denken dat ze de Heilige Geest gelasterd hebben. Ze hebben slechte dingen over de Heilige Geest gezegd toen ze ongelovig waren, maar later hebben ze zich bekeerd en zijn ze goede christenen geworden. Ik ken een aantal christenen die zeggen dat ze, voordat ze christen waren, godslasterlijke dingen over God hebben gezegd. Kennelijk was dat niet de onvergeeflijke zonde, want later kwamen ze tot andere gedachten en bekeerden ze zich. Hoe weet je dus of iemand een onvergeeflijke zonde heeft begaan?

Dit is volgens mij het ernstige probleem met deze uitleg. Johannes gaat ervan uit dat zijn lezers deze aanwijzingen kunnen opvolgen, want hij geeft heel uitdrukkelijke aanwijzingen.

Maar Johannes, hoe weet ik of iemand tot de dood gezondigd heeft, als dit een of andere zonde betekent die nergens duidelijk omschreven wordt en waarvan niemand weet wie die begaan heeft? Hoe weet ik onder deze omstandigheden of ik wel of niet voor iemand moet bidden?

27

Bidden voor zondaars zolang zij leven

Volgens mij is de aanwijzing van Johannes veel eenvoudiger dan dat. Ik zou dood hier opvatten als dood, lichamelijke dood. Je weet altijd of je vriend op die manier gestorven is of niet. Je weet of iemand tot de dood gezondigd heeft als hij zonder zich te bekeren is blijven zondigen tot het moment waarop hij sterft. Tot de dood zou natuurlijk kunnen betekenen: totdat je sterft. Er is een uitspraak die Jezus doet tegen de gemeente van Smyrna in Openbaring 2:10.

Hij zegt:

Wees niet bevreesd voor wat u lijden zult. Zie, de duivel zal sommigen van u in de gevangenis werpen, opdat u verzocht wordt. En u zult een verdrukking hebben van tien dagen. Wees trouw tot in de dood, en Ik zal u de kroon van het leven geven.

OPENBARING 2:10

Wat betekent dat? Dat betekent: wees trouw totdat je sterft.

En als iemand nu tot de dood zondigt? Betekent dat dan niet dat hij zondigt totdat hij sterft? Als je iemand ziet die zondigt, dat wil zeggen, hij bekeert zich niet, hij volgt Christus niet, hij leeft in zonde totdat hij dood is, bid dan niet voor hem. Het is te laat. Hij is er niet meer. Maar als hij gezondigd heeft, maar niet tot de dood, dan betekent dat dat hij zondigt, maar nog niet gestorven is. Er is nog hoop voor hem. Blijf voor hem bidden. Zo eenvoudig is het echt.

Hij zegt in wezen: ‘Bid wel voor je vrienden die zondigen, maar niet als ze dood zijn.’ Als ze in hun zonden gestorven zijn, kun je niets meer voor hen doen. Als dit is wat Johannes bedoelt, roept dat natuurlijk ernstige twijfels op over de rooms-katholieke leer van het vagevuur. Die leer zegt namelijk dat je kunt bidden voor mensen die gestorven zijn en naar het vagevuur zijn gegaan, en dat je hun op de een of andere manier door je gebeden kunt helpen. Natuurlijk leert de Bijbel niets over dat onderwerp. Dat wil zeggen, hij noemt het vagevuur of iets dergelijks niet. En als ik dit juist uitleg, lijkt het erop dat dit daarmee in tegenspraak zou zijn. Als ze eenmaal dood zijn, bid dan niet voor hen. Dat heeft geen zin meer.

Maar als ze niet tot de dood gezondigd hebben, volgen ze een weg van zonde, wijzen ze Christus af, leven ze niet voor Christus, leven ze in zonde. Als ze nog leven, bid dan voor hen. Ze zouden nog kunnen veranderen. Als ze gestorven zijn, zoek dan iemand anders om voor te bidden, voor wie er nog enige hoop is en die je met je gebeden kunt helpen. Volgens mij maakt dat het tot een vrij eenvoudige aanwijzing die gemakkelijk op te volgen is, want je weet of je vriend gestorven is of niet. Je weet niet of hij een of andere vage, onvergeeflijke zonde begaan heeft of niet. Ik denk dat uitleggers dit veel te moeilijk maken, volkomen onnodig. Want voor mij klinkt ‘tot de dood zondigen’ alsof het eenvoudig betekent: zondigen totdat je sterft. En als hij dat bedoelt, is de passage volkomen begrijpelijk. Dat vind ik tenminste.

28

Christus bewaart ons en wij bewaren onszelf

Ten slotte vers 18. Deze brief eindigt met drie stellige uitspraken over wat we weten. Sommige uitleggers denken dat ‘wij’ hier de apostelen betekent: wij apostelen, Johannes en zijn vrienden, Johannes en zijn medewerkers in de bediening. Anderen geloven dat ‘wij’ eenvoudigweg ons allemaal als christenen betekent. Ik weet eigenlijk niet of het heel veel verschil maakt welke van die twee je kiest. Heeft hij het over zichzelf en de apostelen en maakt hij daarmee voor hen als apostelen een soort bijzondere aanspraak? Of heeft hij het over christenen in het algemeen? Ik weet niet of de beslissing over dat punt veel invloed heeft op wat we aan deze passage hebben.

Hij zei:

Wij weten dat ieder die uit God geboren is, niet zondigt; maar wie uit God geboren is, bewaart zichzelf en de boze heeft geen vat op hem. Wij weten dat wij uit God zijn en dat de hele wereld in het boze ligt. Maar wij weten dat de Zoon van God gekomen is en ons het verstand heeft gegeven om de Waarachtige te mogen kennen; en wij zijn in de Waarachtige, namelijk in Zijn Zoon, Jezus Christus. Die is de waarachtige God en het eeuwige leven. Lieve kinderen, wees op uw hoede voor de afgoden. Amen.

1 JOHANNES 5:18-21

In vers 18 staat:

‘Wie uit God geboren is, zondigt niet.’ Maar we weten dat zulke bewoordingen eerder al op een paar plaatsen gebruikt zijn. Het betekent: ‘beoefent de zonde niet’. En wanneer hij verder zegt:

‘wie uit God geboren is, beschermt zichzelf, en de duivel raakt hem niet aan’, dan geven bijna alle geleerden de voorkeur aan een Griekse lezing die zegt: ‘bewaart hem’. En met ‘Hij Die uit God geboren is’ wordt, zo denkt men, Jezus bedoeld. ‘Bewaart hem’, dat wil zeggen: Hij bewaart de gelovige.

Zoals het in deze vertaling staat, klinkt het alsof de gelovige zichzelf bewaart. Daar is niets mis mee. Per slot van rekening zegt de allerlaatste regel van het boek tegen de gelovige dat hij zichzelf moet bewaren:

Houd je ver van afgoden.

Ik herinner me dat ik ooit in Oregon met een voorganger in debat ging. Hij daagde me uit, dus wat kon ik doen? We debatteerden in zijn kerkgebouw. Hij wilde debatteren over de eeuwige zekerheid van het behoud. En tijdens het debat zei hij: 'Nergens in de Bijbel staat dat we onszelf moeten bewaren.' Echt waar? Zei Judas niet:

bewaar uzelf in de liefde van God en verwacht de barmhartigheid van onze Heere Jezus Christus, tot het eeuwige leven.

JUDAS 1:21

Zei Johannes niet:

wees op uw hoede voor de afgoden.

1 JOHANNES 5:21 (GEDEELTELIJK)

Jezelf bewaren is een verplichting.

Er staat ook dat God ons bewaart terwijl wij onszelf bewaren. In 1 Petrus 1:5 staat zelfs:

U wordt immers door de kracht van God bewaakt door het geloof tot de zaligheid, die gereedligt om geopenbaard te worden in de laatste tijd.

1 PETRUS 1:5

Dus de kracht van God bewaart ons door ons geloof. Als we op God vertrouwen, bewaart Hij ons door Zijn kracht. Maar we moeten onszelf in het geloof bewaren. We moeten, zegt Judas:

onszelf in Gods liefde houden. We moeten:

ons ver houden van afgoden.

We moeten Hem trouw zijn. Hij is ons trouw, maar wij worden ook opgeroepen om Hem trouw te zijn en ons niet te laten meeslepen achter valse goden aan, enzovoort.

Daarom is er eigenlijk niets mis mee om te zeggen dat degene die uit God geboren is, zichzelf bewaart. Dat is wat we behoren te doen. Maar de meeste geleerden zouden zeggen dat er zou moeten staan:

‘Wie uit God geboren is’ — dat wil zeggen: Christus, Die uit God geboren is.

‘beschermt hem’. Niet Zichzelf, maar hem, de gelovige. De gelovige wordt door Christus bewaard.

Wij weten dat ieder die uit God geboren is, niet zondigt; maar wie uit God geboren is, bewaart zichzelf en de boze heeft geen vat op hem.

1 JOHANNES 5:18

29

De boze heeft geen vat op de gelovige

Maar wat betekent:

‘Raakt hem niet aan’?

[Vertalersnoot: De Engelse vertaling heeft hier ‘does not touch him’, letterlijk ‘raakt hem niet aan’; de HSV heeft ‘heeft geen vat op hem’. In Efeze 6:12 gebruikt de Engelse vertaling ‘wrestle’, ‘worstelen’, waar de HSV van ‘strijd’ spreekt. Dat verklaart de hierna volgende opmerkingen over lichamelijk contact.]

Het moet toch zeker een overdrijving zijn, want christenen worden door de duivel aangevallen. De Bijbel zegt dat we een wapenrusting moeten dragen.

Want wij hebben de strijd niet tegen vlees en bloed, maar tegen de overheden, tegen de machten, tegen de wereldbeheersers van de duisternis van dit tijdperk, tegen de geestelijke machten van het kwaad in de hemelse gewesten.

EFEZE 6:12

Hoe kun je worstelen zonder elkaar aan te raken? Hoe kun je vechten zonder contact? Er is contact. Paulus zei zelfs:

En opdat ik mij door het allesovertreffende karakter van de openbaringen niet zou verheffen, is mij een doorn in het vlees gegeven, een engel van de satan, om mij met vuisten te slaan, opdat ik mij niet zou verheffen.

2 KORINTHE 12:7

Het lijkt erop dat hij wel werd aangeraakt.

Dus wat betekent het dat de boze je niet aanraakt? Ik denk dat het waarschijnlijk gewoon een overdrijving is, die betekent dat hij niet de overhand over je krijgt. Het is alsof hij je geen slag kan toebrengen. Je bewaart jezelf, of waarschijnlijker: Christus bewaart je. Als dat zo is, dan is het alsof hij je niet kan raken. Nu, hij kan je wel raken. Het is alsof je zegt dat de wet je niets kan maken. Het is beeldspraak. Het betekent niet dat de duivel een christen nooit iets kan aandoen. Zelfs Paulus, een voortreffelijke christen, werd door de duivel gekweld. En de Bijbel zegt wel degelijk dat we tegen deze demonische machten worstelen. Dus we moeten ervoor oppassen dat aan dat 'hij kan je niet raken' meer betekenis wordt gegeven dan christenen ermee zouden bedoelen.

Maar hoe dan ook, hij zegt dat als je uit God geboren bent, Christus Zelf over je waakt en je tegen de duivel beschermt. Hier wordt geen mogelijkheid van afvalligheid genoemd, maar bedenk dat Johannes alles wat hij zegt in absolute bewoordingen stelt, terwijl andere dingen die hij zegt er beperkingen aan stellen.

Geliefden, laten wij elkaar liefhebben, want de liefde is uit God; en ieder die liefheeft, is uit God geboren en kent God.

1 JOHANNES 4:7

Dat wil zeggen, natuurlijk:

Ieder die gelooft dat Jezus de Christus is, is uit God geboren; en ieder die Hem liefheeft Die geboren deed worden, heeft ook lief wie uit Hem geboren is.

1 JOHANNES 5:1

Maar je moet beide doen. Hij neemt één ding en stelt het alsof het het enige is.

Zo is het ook met onze zekerheid: we zijn veilig omdat God ons bewaart. Dat bevestigt hij. We zijn ook veilig vanwege vers 21:

Lieve kinderen, wees op uw hoede voor de afgoden. Amen.

1 JOHANNES 5:21

Dat is een verplichting. Dat is een gebod. Er is dus van beide kanten sprake van bewaren. Wij bewaren onszelf voor de afgoden. God bewaart ons voor de boze. Beide staan in dezelfde passage, en beide zijn waar.

30

De ware God kennen en afgoden vermijden

Hij zegt:

Wij weten dat wij uit God zijn en dat de hele wereld in het boze ligt.

1 JOHANNES 5:19

Christenen zijn uit God geboren, leert hij. We zijn wedergeboren. We zijn Gods kinderen. De rest van de wereld is zo ongeveer aan de duivel overgeleverd, en veel barmhartigheid heeft hij niet. Ze hebben geen enkele macht over hem. Ze hebben geen

enkel inzicht dat hen tegen zijn misleiding beschermt. Wij zijn degenen die daarvan verlost zijn. De rest van de wereld verkeert nog steeds in duisternis en staat nog steeds onder zijn heerschappij.

Dan zegt hij:

En we weten dat de Zoon van God gekomen is en ons inzicht heeft gegeven, zodat we Hem kunnen kennen die waar is.

Dit zou heel goed kunnen verwijzen naar het feit dat de gnostici, die de gemeente hadden verlaten en zich tegen het onderwijs van de apostelen verzetten, beweerden dat zij kennis hadden. Dat is wat 'gnosticus' betekent: iemand die kennis heeft. Ze geloofden dat behoud voortkomt uit het kennen van de geheimzinnige dingen die alleen de ingewijden in die sekte kenden.

Johannes zegt:

Nu weten we het.

God heeft ons inzicht gegeven, zodat we Hem kunnen kennen. Degene Die wij kennen, is Degene Die waarachtig is. En we kennen Hem niet alleen, we zijn in Hem. Die verbondenheid gaat verder dan alleen iets over Hem weten en Hem kennen. We zijn met Hem verenigd.

Hij zegt aan het einde van vers 20:

Dit is de ware God.

Wie is dat? Hij Die waarachtig is en Zijn Zoon, of alleen Zijn Zoon? Het antecedent van 'Dit' lijkt Jezus Christus te zijn. Wanneer hij zegt:

Zijn Zoon, Jezus Christus. Die is de waarachtige God en het eeuwige leven.

1 JOHANNES 5:20 (GEDEELTELIJK)

klinkt het alsof hij zegt dat Jezus de waarachtige God is. Dat is voor christenen geen verrassing, want dat behoort toch al tot onze geloofsleer. Dat weten we al. Maar dat is omstreden. De meeste sekten ontkennen dat Jezus God is. Dit klinkt als een vrij duidelijke bevestiging, en het is niet de enige duidelijke bevestiging die Johannes in zijn geschriften geeft. De geschriften van Johannes staan vol verklaringen dat Jezus God is. Maar deze lijkt ondubbelzinnig.

Hij heeft zojuist gezegd dat Jezus de waarachtige God is. Afgoderij is het aanbidden van welke god dan ook behalve de waarachtige God. Blijf Christus, de waarachtige God, dus trouw. Ga niet achter andere vervangers aan. Neem met geen enkele vervanger genoegen. Hij is de waarachtige God. De rest zijn de valse goden. Houd je daarvan verre.

Dit duidt er waarschijnlijk op dat degenen die gnostische ketterijen onderwijzen, een onware god voorstellen, een andere god. Dat deden ze inderdaad. De gnostici leerden dat de waarachtige God niet de God van het Oude Testament is, niet Degene van Wie Jezus zei dat Hij Zijn Vader was. Ze leerden dat er nog een andere god boven die God stond. Degene die de wereld had geschapen, was de demiurg, volgens het gnosticisme haast een duivelse god. Ze onderwezen andere goden, niet de waarachtige God.

Johannes zei:

We kennen de ware God. Hij heeft Zich aan ons bekendgemaakt. We zijn in Hem en we blijven in Hem.

En dit beschermt ons tegen onjuiste denkbeelden en valse goden. Houd je verre van die valse goden. Houd je verre van die afgoden. Amen. En zo sluit hij zijn aansporing af, het boek 1 Johannes.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- 1 Johannes 5:1
- 1 Johannes 2:29

- 1 Johannes 5:2
- 1 Johannes 5:3
- Johannes 14:15
- 1 Johannes 4:18
- 1 Johannes 4:19
- Spreuken 9:10
- 2 Korinthe 5:11
- Psalmen 119:53
- 1 Johannes 4:18-19
- 1 Johannes 5:4
- 2 Petrus 1:4
- 1 Johannes 2:15
- 1 Johannes 2:16
- 1 Johannes 5:4-5
- 1 Johannes 2:13-14
- 1 Johannes 4:4
- 1 Petrus 2:11
- Openbaring 2:7
- Openbaring 12:11
- Johannes 16:33
- 1 Johannes 5:6-8
- 1 Johannes 5:7
- 1 Johannes 5:6 (gedeeltelijk)
- Johannes 19:34-35
- 1 Johannes 5:9
- 1 Johannes 5:9-10
- Romeinen 8:16
- 1 Johannes 5:11
- Johannes 1:4
- Johannes 3:16
- Johannes 15:1-3
- Johannes 15:4-6
- 1 Johannes 5:14-15
- Johannes 14:13-14

- Jakobus 1:6
- Jakobus 1:7
- Mattheüs 17:19
- Markus 9:23
- Handelingen 19:13
- Jakobus 4:3
- Mattheüs 6:10 (gedeeltelijk)
- 1 Johannes 5:16-17
- Lukas 15:24
- Efeze 2:1
- Romeinen 6:23
- Openbaring 2:10
- 1 Johannes 5:18-21
- Judas 1:21
- 1 Johannes 5:21 (gedeeltelijk)
- 1 Petrus 1:5
- 1 Johannes 5:18
- Efeze 6:12
- 2 Korinthe 12:7
- 1 Johannes 4:7
- 1 Johannes 5:21
- 1 Johannes 5:19
- 1 Johannes 5:20 (gedeeltelijk)

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.